

Meie puravikke 5

KIRJU PURAVIK

Leccinum variicolor

Kübar mustjaspruun, ookerjalaiguliselt kirju, peensametjas, kleepuv, läbimõõt kuni 12 cm. Torukesed valkjad; poorid sama värvi, katsumisel muutuvad nõrgalt roosakaks, väikesed, ümarad. Jalg valkjal põhjal mustjate soomustega, alusel rohekas, kuni 15 × 3 cm. Seeneliha valge, lõikel aeglaselt (mõne minutiga) roosastuv, hiljem jala alusel laiguti sinkjasroheline. Eospulber ookerpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 12–16 × 4,5–6 µm.

Niisketes leht- ja segametsades, puisniitudel, sooservadel, kaskede all, kaunis sageli. VI–XI. Hea söögiseen värskelt.

Leccinum oxydabile

Kübar hall-, ooker- kuni tumepruun, nõrgalt sametjas kuni peenelt kiuline, sageli ebatasaste tumedate plekkidega, kõva, läbimõõt kuni 15 cm. Torukesed valkjad, pikad; poorid sama värvi, katsumisel roosastuvad, hiljem pruunistuvad. Jalg valge, kaetud hallikasmustade peente soomustega, alus sageli kahvatukollane, enamasti silinderjas, kuni 12 × 3 cm. Seeneliha valge, lõikamisel muutub roosakaks, kuid mitte kunagi lillaks ega mustjaks. Kui jala alus on kollakas, võib seeneliha seal muutuda sinakaks. Eospulber pruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 13–20 × 5–6,7 µm.

Niisketes ja rabastuvates kohtades kaskede all. VIII–IX. Hea söögiseen värskelt.

Süsteematiselt ebaselge liik, osa autoreid samastab ta kirju puravikuga.

kupatatult söödav

mürgine

söödav

surmavalt mürgine

tinglikult söödav

värskelt mürgine, kupatatult söödav

mittesöödav

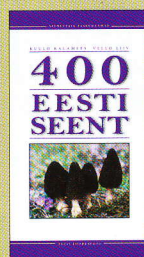

mürgisus kaheldav

Eesti punases raamatus ja/või riikliku looduskaitse all

Loe veel:

MUSTJAS PURAVIK*Leccinum melaneum*

Kübar tume-umbrapruun kuni must, nürrikoonusjas või kellukjas, vanalt padjataoline, läbimõõt kuni 14 cm. Torukesed valged või hallid, pikad, torukeste kiht jalast eemalduv; poorid valged, hiljem hallid, väikesed, ümarad. Jalg valge, tumedate kuni nõgimustade kiuliste soomustega. Seeneliha valge või hallikas, muutumatu värvusega. Eospulber oliivpruun. Eosed 11,5–15 x 3,7–5,5 µm.

Niisketes kasvukohtades kaskede ligidal. VIII–X. Hea söögiseen, vanana vesine.

Paljud autorid ei pea omaette liigiks, vaid kasepuraviku vormiks.

FOTOD: VELLO LIIV

PAPLIPURAVIK*Leccinum duriusculum*

Kübar must-, kollakas- või hallpruun, poolkerajas, vanalt padjataoline, peenviltjas, läbimõõt kuni 15 cm. Torukesed määrdunud-valged või ookerkollased, peened; poorid valged või kahvatulillad, väikesed, ümarad. Jalg valge, peentest teralistest tumepruunidest viltjatest soomustest kare, alusel sageli vigastuskohad siniste plekkidega, silindriline, all osas natuke puhetunud, kuni 20 x 4,5 cm. Seeneliha valge, muutub õhu käes algul lõhepunakaks, hiljem pruunikaks ja lõpuks lillakasmustaks, väga tihe. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 13–15 x 5–6 µm.

Kasvab haabade ja kaskede all, harva. VIII–IX. Hea söögiseen.

Sarnased liigid: haava- ja pomerantspuravik.

KASEPURAVIK*Leccinum scabrum*

Kübar varieeruvalt mitmesugust tooni pruun, limane, pehme, läbimõõt kuni 15 cm. Torukesed valkjad, vabad; poorid väikesed, ümarad. Jalg valkjas, hallide, pruunide või mustade soomustega, kuni 17 x 3,5 cm. Seeneliha valge, muutumatu värvusega, vatjas. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 13–18 x 5–6 µm.

Leht- ja segametsades, kaasikutes, puisniitudel, võsastikes, parkides, ainult kaskede all, väga sageli, kohati hulgaliselt; üks meie tavali-semaid puravikulisi. VI–XI. Söödav värskelt.

Sarnane liik: valge puravik.

